

Posudek oponenta disertační práce

Název práce: Měření kostní denzity a její využití pro stanovení biologického věku, prevenci a indikaci osteoporózy
Autorka práce: Mgr. Jitka Krátká
Oponent: Doc. RNDr. Petr Klemmera, CSc.

Předložená disertační práce obsahuje 60 stran vlastního textu, 20 stran příloh, 26 obrázků a grafů, 14 tabulek a cituje 85 pramenů. Jak po formální, tak především po stylistické stránce má text velmi dobrou úroveň, pouze formální členění práce na značný počet osmi základních kapitol není zcela obvyklé.

Po stanovení cíle práce a jeho širším zařazení v obecném úvodu do problematiky gerontologického výzkumu přináší další kapitola stručný přehled hlavních klasických i novějších teorií stárnutí. Čtvrtá kapitola je úvodem do problematiky biologického věku a jeho měření a podrobněji pak popisuje některé významné markery stárnutí. Pátá kapitola je věnována stárnutí skeletu, osteodenzitometrii a problematice diagnostiky a prevence osteoporózy.

Počínaje šestou kapitolou jde o popis metodiky a výsledků vlastní práce autorky. Šestá kapitola nejprve popisuje měřicí aparaturu, definice měřených parametrů a charakterizuje soubor vstupních denzitometrických dat získaných od 211 žen převážně střední a vyšší věkové kategorie. Další subkapitoly přináší zpracování těchto dat tabulkovou a grafickou formou samostatně pro tři použité typy denzitometrických měření – kyčle, bederní páteře a v menším počtu případů i měření celotělové, a také jejich statistické vyhodnocení. Součástí těchto výsledků je porovnání kalendářního věku žen s biologickým stářím jejich kostní denzity, definovaným věkovou kategorií žen, která má průměrnou denzitu shodnou se zjištěnou denzitou dané ženy. Následující diskuse především upozorňuje na závažné, statisticky prokázané neshody některých získaných výsledků se předpokládanými vlastnostmi standardních denzitometrických výsledků a naznačuje jejich možné příčiny. V závěru autorka zařazuje získané výsledky do celkového rámce problematiky osteoporózy a jejího očekávaného vývoje.

Přílohy obsahují vedle ukázky denzitometrického snímku a jedné z mnoha používaných baterií markerů stárnutí také kopii jedné populární a jedné impaktované práce autorky s tematikou kostní denzity a osteoporózy a konečně citace všech článků, přednášek a posterů autorky. Práce je zakončena přehledem použitých zkratk a seznamem citované literatury.

K práci mám jen drobné připomínky:

- Oddělené číslování obrázků a grafů může být matoucí, zvláště pokud některé obrázky jsou také grafy (např. Obr. 3, 4, 6). Mimoto v kapitole 4 je několik ilustrací nečíslováno.
- Diskuse nesouladu předpokládaných a skutečných vlastností T-skóre a Z-skóre by byla snazší, kdyby práce obsahovala použitý algoritmus přepočtu denzity na skóre.
- Ze závěrů práce plyne vážné zpochybnění používaných způsobů interpretace některých denzitometrických měření. Jaké konkrétní negativní důsledky to může v praxi mít?

Uvedené připomínky jsou podružného charakteru a nepopírají kvalitu i přínos celé práce. Předloženou disertační práci doporučuji k obhajobě.